

Branko Tomažič
Državni svetnik

Vipava, 18. 1. 2019

Alojz Kovšca
Predsednika Državnega sveta

ZADEVA: Vprašanja Vladi Republike Slovenije glede nepoštenih trgovinskih praks in glede uredbe o nepoštenih trgovinskih praksah

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) predlagam, da se na Vlado Republike Slovenije naslovi naslednji vprašanji:

- 1. Kako se Slovenija spopada z nepoštenimi trgovinskih praksam (predvsem z nizkimi odkupnimi cenami) v verigi preskrbe s hrano v luči ohranjanja in spodbujanja kmetijske dejavnosti?**
- 2. Kakšno je stališče Republike Slovenije glede političnega dogovora o direktivi o nepoštenih trgovinskih praksah (Unfair Trading Practices) med Svetom EU in Evropskim Parlamentom?**

Obrazložitev:

V Državnem svetu je bila že večkrat izpostavljena problematika nizkih odkupnih cen kmetijskih pridelkov, katerim pa cene na trgovinskih policah dejansko ne padajo temveč celo rastejo. Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, je ob obravnavi Poročila o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2017 v Sloveniji ugotavljala, da so v prehranski verigi najnižje odkupne cene pri kmetijskih pridelkih, kar vpliva na manjši dohodek za prihodnjo pridelavo in še bolj slabša sedanje stanje. Kljub neposrednim plačilom in še dodatni pomoči nekatere panoge ne dosegajo zelenih rezultatov, to pa predvsem zaradi nizkih odkupnih cen. Ob obravnavi problematike je bilo opozorjeno na dejstvo, da kmetje opuščajo kmetijsko dejavnost, ker so dohodki prenizki in nesorazmerni glede na vloženo delo in druge vložke. Zastavilo se je vprašanje ustreznosti instrumentov Skupne kmetijske politike, saj bi morali zasledovati cilj doseganja takih dohodkov v kmetijstvu, ki bodo primerljivi z ostalimi dejavnostmi.

V razpravi o Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu (ZKme-1E) je Državni svet menil, da mora slovenski zakonodajalec razmere na trgu uredi na način, ki bo preprečeval nedovoljene prakse in onemogočal razmere, v katerih so lahko pridelovalci in dobavitelji prisiljeni v tako nizke cene, da se jih lahko okarakterizira celo za dumpinške. Državni svet je tudi menil, da se hrano kot osnovno dobrino v Sloveniji ceni premalo. Od kmetov se pričakuje, da bodo na trgu uspešni, hrano pa se prodaja po cenah, ki so za pridelovalce nevzdržne. Nekateri kmetje so

se zaradi hudih pritiskov odločili, da s kmetovanjem prenehajo, po drugi strani pa se pričakuje visok delež samooskrbe. Državnemu svetu se je zato zdelo primerno, da je država tista, ki varuje šibkejšo stran, predvsem prve deležnike v prehranski verigi.

V začetku leta 2018 je Evropska Komisija zaključila pregled dogajanja na področju nepoštenih trgovinskih praks v državah članicah in zasebnem sektorju ter ugotovila, da se pričakovanja iz leta 2016 niso izpolnila, ker so se začetne obetavne spremembe upočasnile in veliko priporočil ni bilo upoštevanih. V več državah članicah EU na primer še vedno niso bile vzpostavljene ureditve nepoštenih trgovinskih praks ali pa so bile zelo omejene, ključni deležniki pa niso sodelovali pri pobudi za verigo preskrbe s hrano zaradi šibke strukture upravljanja, ki je onemogočala učinkovite preiskave in izvrševanje ukrepov v primerih nepoštenih trgovinskih praks.

Da bi zagotovila pravičnejše pogoje poslovanja za mala in srednja živilska ter kmetijska podjetja je Evropska komisija predlagala prepoved najbolj škodljivih nepoštenih trgovinskih praks v verigi preskrbe s hrano, kar bo urejeno v uredbi o nepoštenih trgovinskih praksah.

Branko Tomažič, l.r.